تعیین عوامل مرتبط با اثربخشی تدریس، براساس نظرات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال ۹۲-۹۳

نشاط محمدزاده[۱]، غزل واعظی[۱]، زانا رمضانی[۱]، محمدجعفر رضایی[۲]، قباد مرادی[۳]، دائم روشنی[۴]

۱- دانشجوی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

ایمیل: neshat1m@ymail.com - شماره موبایل: ۰۹۱۸۴۴۱۳۴۷۳

۲- دانشیار علوم تشریح، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

۳- استادیار اپیدمیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

۴- - استادیار آمار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

چکیده

زمینه و هدف: تدریس، فرایند انتقال مطالب توسط استاد به دانشجو براساس طرح منظم و هدفدار و برنامه مشخص شده می‌باشد. منظور از اثربخش بودن تدریس، میزان دستیابی استاد به اهداف آموزشی است. از این‌رو، هدف از این مطالعه، تعیین عوامل مرتبط با اثر بخشی تدریس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال۹۲-۹۳ می‌باشد.

روش بررسی: این پژوهش، یک بررسی مقطعی (توصیفی- تحلیلی) بوده است که در بهار و تابستان ۹۳، بر روی ۴۴۲ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی کردستان که به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند، انجام شد.ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای با ۱۷ متغیر، شامل اطلاعات دموگرافیک و مهمترین عوامل مرتبط با اثربخشی تدریس در ۵ حیطه، شامل: روش‌های تدریس، دانش‌پژوهی، روش ارزیابی، قدرت ایجاد ارتباط و انتقال مطالب و خصوصیات فردی بود. اهداف توصیفی یا آمار های توصیفی، مانند میانگین و انحراف معیار و اهداف تحلیلی، با آزمون های t-test، One way ANOVA، همبستگی پیرسون و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ مورد آزمون قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد که از دیدگاه دانشجویان به‌ترتیب در حیطه‌های :روش‌های تدریس و اختصاص مدت زمان مناسب (۶۱/۵٪)، دانش پژوهی و مدرک استاد (۵۸/۵٪)، قدرت ایجاد ارتباط و انتقال مطالب، تدریس به زبان قابل فهم و زبان رسمی (۶۴/۷٪)، خصوصیات فردی و عدم وجود تبعیض های فرهنگی، جنسیتی و علمی (۶۲٪) و در حیطه روش ارزیابی و مطابقت سوالات با مطالب تدریس شده (۶۱/۹٪)، بیشترین اهمیت را داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این پژوهش، دانشجویان بر اهمیت خصوصیات فردی در اثر بخش بودن تدریس اساتید تأکید بیشتری داشته‌اند؛ این خود نشان می‌دهد، گزینش اساتید دانشگاه باید بر اساس داشتن ویژگی‌های لازم برای تدریس اثربخش باشد؛ همچنین با استفاده از روش‌های تدریس مناسب، تقویت شخصیت فردی و دانش پژوهی، می‌توان به بهبود اثربخشی تدریس و در نهایت بهبود کیفیت آموزشی کمک شایانی کرد.

واژه‌های کلیدی: اثربخشی تدریس، خصوصیات فردی، روش‌های تدریس، دانشجویان

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]

مقدمه

پزشکی، از جمله حرفه‌های مقدسی است که وجود آن در هر جامعه‌ای ضروری است. به همین دلیل، مسأله آموزش پزشکی و تربیت نیروی انسانی کارآمد، همواره مورد توجه برنامه‌ریزان آموزشی بوده است [۱]. وظیفه یک دانشگاه در آموزش، پژوهش و ارائه خدمات خلاصه می‌شود [۲،۳]. این هدف ارتباط تنگاتنگی با سه ویژگی دانش دارد؛ به طور کلی کسب دانش از طریق پژوهش، ترویج آن از راه آموزش و اجرای آن به‌وسیله خدمات اجتماعی صورت می پذیرد [۴].

اگر یک نظام آموزشی را شامل: مجموعه برنامه ها، روش ها و مواد فراهم شده برای دستیابی به اهداف مشخص آموزشی بدانیم؛ کلاس درس تنها جایی است که تمام برنامه‌ریزی‌های آموزشی و درسی و تمام حمایت‌ها از نظر تامین مالی، فیزیکی و انسانی باعث ایجاد شرایط خاصی می‌شود که دانشجویان تحت تأثیر این شرایط موفق به کسب دانش و مهارت های مورد نظر می شوند [۵]. بدیهی است که دانشجویان و اساتید، دو رکن اساسی یک کلاس درس را ،به عنوان یک نظام آموزشی، تشکیل می دهند [۶].

تغییرات بنیادی که اخیراً در محتوا و روش های آموزش پزشکی رخ داده، نقش اساتید دانشگاه را تغییر داده است وچون ویژگی‌های یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان، کمتر تغییر می‌کند؛ بر آن شدیم که در این تحقیق، استاد را از دریچه دانشجو ببینیم و با معرفی خصوصیات یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان، در گرفتن تصمیم آگاهانه از سوی اساتید کمک کنیم [۷].

یک استاد باید از استراتژی‌هایی استفاده کند تا بتواند به طور مؤثری دانشجویان را در دستیابی به اهداف آموزشی یاری کند.

فرهنگ غالب در دانشگاه‌های معتبر جهان به‌ویژه پس از جنگ جهانی دوم، به سوی پژوهش سوق داده شده است. در این میان، پژوهش و انتشارات از جایگاه ویژه‌ای در استخدام و ارتقاء برخوردارند؛ اما نقش و توجه به آموزش در ارزیابی فعالیت‌های علمی کم رنگ شده است. به بیان دیگر میزان اثر بخشی و بهره وری هیئت علمی بیشتر با میزان تحقیقات و آثار منتشر شده آن‌ها اندازه‌گیری می‌شود. نتیجه این سیاست، کم توجهی به آموزش و مخاطبان اصلی آن یعنی دانشجویان بوده است؛ بنابراین روش های ارزیابی عملکرد آموزشی اعضای هیئت علمی، توجه محققان و صاحب نظران آموزش عالی را به خود جلب کرده است [۸].

در این پژوهش اثربخشی، به مفهوم میزان تحقق هدف ها است. از بین رویکردهای مختلف سنتی و نوینی که برای سنجش آن استفاده می‌شود، رویکرد تأمین رضایت گروه‌های تحت حمایت، انتخاب شده است [۹].

در باره مفهوم تدریس، تعاریف زیادی ارائه شده است. تدریس فعالیتی آگاهانه است که براساس اهداف خاص و بر پایه وضع شناختی شاگردان انجام می‌شود و در آن‌ها تغییر ایجاد می‌کند. با یک تعریف کلی، تدریس اثربخش باید منظم و برانگیزاننده باشد و موجب علاقه مندی دانشجویان شود. حیطه‌های مهارتی که کارآمدی کار یک استاد را تعیین می‌کنند، عبارت-اند از: ۱- صلاحیت و توانایی فنی (علم و مهارت در درس مورد آموزش) ۲- صلاحیت و توانایی حرفه‌ای

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]

(آگاهی از برنامه ریزی، ارائه و ارزیابی آموزشی) ۳- صلاحیت شخصی (ویژگی‌های شخصی و رفتاری مؤثر در فرایند تعلیم و تربیت) [۱۰].

هدف و ضرورت اجرای این پژوهش این است که تاکنون در دانشگاه علوم پزشکی کردستان و دانشگاه‌های هم رده‌ی مجاور، پژوهشی با این عنوان انجام نشده است و نتایج حاصل از این پژوهش در اختیار مسئولان آموزشی دانشگاه قرار داده می شود و می‌تواند در جهت افزایش اثربخشی تدریس مؤثر باشد.

انجام این پژوهش، نتایج ارزشمندی برای دانشجو، استاد و همچنین دانشگاه به بار خواهد آورد. پیش از هر چیز، یافتن کمبودها و جبران نقص آموزشی مؤثر است؛ چرا که این امر تصویری نسبتاً جامع از کیفیت آموزشی دانشگاه ارائه می دهد و منجر به تقویت نقاط قوت و رفع نقاط ضعف موجود در کیفیت تدریس اساتید خواهد شد. به دنبال این امر، دانشگاه باید در برنامه ریزی دوره‌های آموزش ضمن خدمت نیز مؤثرتر عمل کند و نیازهای واقعی اساتید را در این زمینه، به گونه مطلوبی پیش بینی و برآورده سازد. از این رو هدف از این مطالعه، تعیین عوامل مرتبط با اثر بخشی تدریس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال ۹۲-۹۳ می‌باشد.

روش بررسی

این پژوهش، مطالعه‌ای مقطعی (cross sectional) بوده که در بهار و تابستان ۱۳۹۳ باهدف تعیین عوامل مؤثر در تدریس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان صورت گرفت. در این مطالعه، ۴۴۲ دانشجو به صورت تصادفی از ۵ دانشکده پزشکی، دندانپزشکی، بهداشت، پیراپزشکی و پرستاری و مامایی، به عنوان نمونه انتخاب شدند و با پرسشنامه مورد سوال قرار گرفتند.

پرسشنامه مورد استفاده از پژوهشی انتخاب شد و مورد استفاده قرار گرفت که روایایی و پایایی آن قبلاً اثبات شده بود[۱۳]. پرسشنامه در چند بخش تدوین شد که بخش اول آن به توضیح عنوان و هدف پژوهش برای پاسخ دهنده پرداخته و پس از اطلاعات دموگرافیک شامل: جنسیت، سن، رشته تحصیلی؛ سال ورود به دانشگاه، ترم تحصیلی و معدل از افراد خواسته شده بود؛

سپس مهمترین عوامل مؤثر و مرتبط با تدریس اثر بخش در ۵ جنبه‌ی: روش‌های تدریس (۵ سوال)، دانش پژوهی (۲ سوال)، روش ارزیابی (۳ سوال)، قدرت ایجاد ارتباط و انتقال مطالب (۴ سوال) و خصوصیات فردی (۳ سوال) طراحی شد. از پاسخ دهنده خواسته شده بود تا اثربخشی هر ویژگی را با خیلی‌کم، کم، متوسط، زیاد و بسیار زیاد مشخص کند که به ترتیب از ۱ تا ۵ به آن‌ها امتیاز داده شد. اهداف توصیفی با آمار توصیفی مانند میانگین و انحراف معیار و اهداف تحلیلی با آزمون‌های t-test، One way ANOVA، همبستگی پیرسون و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲، مورد آزمون قرار گرفت.

یافته‌ها

از مجموع کل دانشجویان شرکت کننده در پژوهش (۴۴۲ نفر)، ۵۶٪ زن و ۴۴٪ مرد بودند که میانگین سنی آن‌ها ۲۱ سال بود. دانشجویان از ۵ دانشکده: پزشکی (۲۷٪)، دندانپزشکی (۴٪)، پیرا پزشکی (۲۶٪)، پرستاری و مامایی (۲۱٪)، بهداشت (۱۹٪)، که در ۸ ترم تحصیلی مشغول به تحصیل بودند (جدول ۱).

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]

جدول۱: توزیع فراوانی دانشجویان مورد مطالعه از نظر جنسیت و دانشکده

متغیر		تعداد	%
جنسیت	مرد	۱۹	۴۳
	زن	۲۴۹	۵۶
دانشکده	پزشکی	۱۲۱	۲۷
	دندانپزشکی	۱۹	۴
	پیراپزشکی	۱۱۹	۲۶
	پرستاری-مامایی	۹۷	۲۱
	بهداشت	۸۶	۱۹
مجموع		**٤٤۲**	**۱۰۰**

نتایج این مطالعه نشان داد که از دیدگاه دانشجویان به ترتیب در حوزه‌های: روش‌های تدریس و اختصاص مدت زمان مناسب (۶۱/۵٪)، دانش پژوهی‌ومدرک استاد(۵۸/۵٪)، قدرت ایجاد ارتباط و انتقال مطالب، تدریس به زبان قابل فهم و زبان رسمی(۶۴/۷٪)، خصوصیات فردی و عدم وجود تبعیض های فرهنگی، جنسیتی و علمی (۶۲٪) و در حیطه روش ارزیابی و مطابقت سوالات با مطالب تدریس شده (۶۱/۹٪)، بیشترین اهمیت را داشتند (جدول۲).

در بخش آنالیز تحلیلی، ۵ حیطه مورد مطالعه با استفاده از آزمون های t-test، همبستگی پیرسون و آنالیز واریانس یکطرفه بررسی شد. در حیطه‌ی اثربخشی با میانگین ۵۰٪، به روش t-test مورد آزمون قرار گرفت که بر اساس نتیجه این تست، اثربخشی از دیدگاه دانشجویان بالاتر از متوسط، یعنی ۵۰٪ است.

برای یافتن ارتباط بین اثربخشی تدریس با جنسیت، از آزمون t-test استفاده شد و براساس این یافته‌ها، تفاوت معنی‌داری بین اثربخشی تدریس با جنسیت وجود نداشت ($p > ۰/۰۵$). همچنین رابطه بین سن و اثربخشی تدریس با استفاده از همبستگی Pearson مورد آزمون قرار گرفت با r=۰/۰۷۹ و p=۰/۱ ، رابطه معنی‌داری بین سن و اثربخشی تدریس وجود نداشت. برای تعیین رابطه بین اثربخشی تدریس و دانشکده‌های متفاوت، آزمون one way ANOVA انجام شد که این رابطه با $p<۰/۰۰۱$، معنی‌دار بود.

میزان اثربخشی تدریس در بین سالهای ورودی مختلف توسط آزمون one way ANOVA بررسی شد و نتایج بدس آمده نشان داد که اختلاف معنی‌داری وجود نداشت ($p > ۰/۰۵$).

میزان اثربخشی تدریس در بین ترم‌های مختلف با one way ANOVA تست شد، با P=۰/۰۰۲ این رابطه معنیدار بود.

رابطه‌ای بین معدل و اثربخشی دریس یافت نشد. این رابطه با آزمون همبستگی Pearson با مقدار r= -۰/۰۰۷ و p=۰/۹ تست شد.

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]

جدول ۲: درصد توزیع فراوانی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان نسبت به عوامل مؤثر بر کارآمدی تدریس

حیطه	سوالات	زیاد		متوسط		کم	
		تعداد	%	تعداد	%	تعداد	%
روش تدریس	تسلط استاد بر موضوع درسی	۲۱۰	۶۱	۱۱۹	۲۷	۵۳	۱۲
	داشتن طرح درس وارائه آن به دانشجویان	۲۲۰	۵۰	۱۲۷	۲۸/۵	۹۵	۲۱/۵
	ایجاد زمینه مناسب برای مشارکت دانشجو در مباحث	۲۳۸	۵۴	۱۰۸	۲۴	۹۶	۲۲
	تدریس براساس سرفصل ها	۲۶۷	۶۰/۵	۱۱۲	۲۵	۶۳	۱۴/۵
	اختصاص مدت زمان مناسب به تدریس	۲۷۱	۶۱.۵	۱۲۳	۲۸	۴۸	۱۰/۵
دانش پژوهی	مدرک استاد	۲۵۸	۵۸/۵	۱۳۸	۳۱	۴۶	۱۰/۵
	ارائه مطالب جدید و به‌روز	۲۴۴	۵۵.۵	۱۲۱	۲۷	۷۷	۱۷/۵
روش ارزیابی	ارزشیابی دانشجویان در هر جلسه، میان ترم و پایان ترم	۱۹۸	۴۴/۹	۱۱۶	۲۶/۲	۱۲۸	۲۸/۹
	رعایت تعداد سوالات امتحان	۲۴۷	۵۶	۱۰۶	۲۴	۸۹	۲۰
	مطابقت سوالات با مطالب تدریس شده	۲۷۳	۶۱/۹	۸۳	۱۸/۶	۸۶	۱۹/۵
قدرت ایجادارتباط و انتقال مطالب	بیان شیوا و ساده و انتقال شفاف و واضح مطالب	۲۶۱	۵۹	۱۰۲	۲۳	۷۹	۱۸
	دسترسی آسان به استاد، خارج از ساعات کلاس	۲۱۱	۴۷.۵	۱۲۷	۲۹	۱۰۴	۲۳/۵
	ارتباط صمیمی و دوستانه با دانشجو	۲۴۹	۵۶	۹۶	۲۲	۹۷	۲۲
	تدریس به زبان قابل فهم	۲۸۶	۶۴/۷	۱۰۳	۲۳/۳	۵۳	۱۲
خصوصیات فردی	حضور به موقع استاد و دانشجو سر کلاس	۲۳۲	۵۳	۱۴۰	۳۱	۷۰	۱۶
	رعایت پوشش مناسب	۲۱۴	۴۸/۵	۱۴۲	۳۲	۸۶	۱۹/۵
	عدم وجود تبعیض های فرهنگی، جنسیتی وعلمی	۲۷۳	۶۲	۸۲	۱۸/۵	۸۷	۱۹/۵

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش، به منظور تعیین عوامل مرتبط با اثربخشی تدریس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال ۹۲-۹۳ به انجام رسید. اولویت حیطه‌های تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان، به‌ترتیب: قدرت ایجاد ارتباط، خصوصیات فردی، روش ارزیابی، روش های تدریس و دانش پژوهی بودند.

نتایج این پژوهش نشان داد، در حیطه روش های تدریس، اختصاص مدت زمان مناسب به تدریس در اولویت قرار دارد و مهمترین ویژگی تدریس اثر بخش است. در این راستا یافته های پژوهش یعقوبی در دانشگاه گیلان، نشان داد که در حیطه روش تدریس،

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]

آماده سازی کلاس برای بحث و تفکر در اولویت قرار دارد[۱۴].

در این رابطه یافته های به‌دست آمده در پژوهش ظهور نشان داد که از دیدگاه دانشجویان، مهمترین جنبه‌های تدریس اثر بخش به ترتیب: روش تدریس، قدرت ارتباط، دانش پژوهی و شخصیت فردی می-باشند[۱۵].

در حیطه دانش پژوهی، مدرک استاد به عنوان شاخص‌ترین ویژگی تدریس اثربخش در اولویت قرار گرفت. نتایج به دست آمده در مطالعه شایسته فرد و همکاران نشان داد، دانشجویان، داشتن اطلاعات جدید و سوابق آموزشی را در حیطه دانش پژوهی، مهمترین ویژگی تدریس اثربخش مطرح کرده اند[۱۶].

وهابی در مطالعه خود که کارآمدی تدریس را از دیدگاه اساتید غیر بالینی مورد بررسی قرار داده بود، به این مهم دست یافت که ۶۸/۱٪ آنها معتقد بودند که فعالیت پژوهشی استاد نقش زیادی در موفقیت آموزشی او دارد[۱۲].

مهمترین ویژگی‌ها در حیطه قدرت ارتباط، به ترتیب: تدریس به زبان قابل فهم، بیان شیوا و ساده، ارتباط صمیمی با دانشجویان و دسترسی آسان به استاد در ساعات خارج از کلاس شناخته شده است. در پژوهش دیگری نیز نشان داده شد که مهمترین ویژگی-های تدریس اثر بخش در جنبه قدرت ارتباط، به ترتیب: ارتباط دوستانه با دانشجو و ایجاد مشارکت دانشجو در مباحث بوده است[۱۷].

در جنبه روش‌های ارزیابی، مطابقت سوالات با مطالب تدریس شده از اهمیت بیشتری برخوردار بود. همچنین از نتایج به‌دست آمده بر می‌آید که ارزیابی دانشجو در هر جلسه، کمترین اهمیت را از دیدگاه دانشجویان دارد.

دانشجویان در حیطه خصوصیات فردی، حضور به موقع در کلاس را به عنوان اولویت اول انتخاب کردند. در مطالعه ظهور، ویژگی بیان شیوا و ساده با ۷۵٪ امتیاز (حداکثر امتیاز ممکن)، در صدر ویژگی‌های جنبه شخصیت فردی قرار دارد[۱۵]. وهابی در بررسی عوامل مؤثربر کارآمدی تدریس، علاقه به استاد، احترام به دانشجو و ارتباط بین فردی را از مهمترین ویژگی های یک استاد خوب عنوان کرد[۱۲].

در این پژوهش، از خصوصیات دانشجویان، فقط بین رشته تحصیلی، با جنبه‌ها و شاخص های تدریس اثربخش ارتباط معنی‌داری مشاهده شد و بین سایر خصوصیات (مقطع تحصیلی، سن، سال ورود و...)، با اثربخشی تدریس ارتباط معناداری وجود نداشت.

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]

Reference

۱. سهرابی ز. روش‌های مدیریت کیفیت در برخی از دانشکده‌های پزشکی کشورهای جهان، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی ۱۴؛۱۳۸۴ (پیوست، ویژه نامه هفتمین همایش کشوری آموزش پزشکی)، چاپ ۱۴،۱۳۸۴، صفحه۳۵.

۲. بیرنبائوم ر. دانشگاه‌ها چگونه کار می‌کنند (سازمان علمی و رهبری آن از منظر سیبرنتیک). ترجمهٔ حمیدرضا آراسته، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، ۱۳۸۲، صفحه ۱۲.

3. Boyer E. Scholarship reconsidered: Priorities of the professoriate. Prinston: The Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching, 1990: 27-28.

۴.آراسته ح. ارتقای علم و تکنولوژی (رویکردی براساس مأموریت دانشگاه)، مجموعه مقالات همایش علم وفنّاوری، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۷۹، صفحات:۳۹۶-۴۰۲

5. Reiser R.A, Dempsey J.V. Trends and issues in instructional design. Upper saddle River, NJ: Pearson Education, Inc: 2007;2.

6. Ramezani T, DortajRavari E. Investigating the characteristics of an effective teacher and educational factors affecting efficacy efficiency from the view of instructors and nursing students in Kerman university of Medical Sciences. Strides Dev Med Edu. 2009; 6: 139-48.

۷. مظلومی س، احرام پوش م ح، کلانتر م، کریمی ح، حرازی م ع. بررسی خصوصیات یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی صدوقی یزد، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی (پیوست، چکیده مقالات پنجمین همایش کشوری آموزش پزشکی)، چاپ۷،۱۳۸۱، صفحه۱۰۸.

8. Paulsen M.B. Evaluating teaching performance. New Directions for Institutional Research, 2002; 114: 5-18.

۹.پارساییان ع، اعرابی س م. ترجمه: تئوری و طراحی سازمان. دفت ریچارد ال) مؤلف (چاپ ششم. جلداول. تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی .۱۳۸۳

۱۰. عندلیب به، احمدی غ ر. میزان به کارگیری معیارهای تدریس اثربخش در دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان از نظر دانشجویان در سال تحصیلی۸۶_۱۳۸۵ ، دانش و پژوهش در علوم تربیتی دانشگاه ازاد اسلامی خوراسگان (اصفهان)، چاپ ۱۵،۱۳۸۶، صفحات: ۶۸-۶۹.

۱۱.آراسته ح م، محمودی راد م. آموزش اثربخش: رویکردی براساس ارزیابی تدریس توسط دانشجویان .مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی سمنان، چاپ ۵، ۱۳۸۲، صفحه۲.

۱۲. وهابی ا، ندریان ح، صیادی م، ایرانپور ع، بهمنپور ک، مرادزاده ر ،کریم زاده م.ب. عوامل تعیین کننده کارآمدی تدریس از دیدگاه اساتید غیربالینی دانشگاه علوم پزشکی کردستان، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، فروردین۱۳۹۱، صفحات: ۵-۹.

۱۳.رعدآبادی م، صادقی‌فر ج، بهادری م.ک، درگاهی ح، فروزان‌فر ف، حموزاده پ، صدیق معروفی ش. اولویت بندی عوامل مؤثر بر تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان: کاربرد یرایند تحلیل سلسله مراتبی(AHP)، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، چاپ ۱۱و۱۲، بهمن۱۳۹۱، صفحات: ۸۲۵-۸۱۷.

۱۴.یعقوبی ی، قلی پور مقدم ف. بررسی ویژگی های تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری- مامایی و پیرا پزشکی لنگرود، پژوهش در آموزش پزشکی، پاییز و زمستان ۴،۱۳۹۱،صفحه۳۷.

۱۵.ظهور ع، اسلامی نژاد ط. شاخص های تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان، فصلنامه پایش، سال اول شماره چهارم، پاییز ۱۳۸۱، صفحات: ۱۳-۵.

16. Shayeste F, Hoshyar M, Khani H. comparison indices from the viewpoint of effective

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]

teaching teacher and students of Ahvaz University of Medical Sciences. IJME 2003; 10: 42-48.

۱۷. سیف ع.ا. ملاک های شایستگی معلم، فصلنامه مدیریت در آموزش و پرورش، چاپ ۴، ۱۳۷۳، صفحات: ۱۹-۱۴.

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]

Defined under the factors related to the effectiveness of teaching according to comments of Medical Sciences Students of Kurdistan University in 2013-2014

Neshat Mohammadzadeh[1], Ghazal Vaezi[1], Zana Ramezani[1], Mohammad Jaafar Rezaei[2], Ghobad Moradi[3], Daem Roshani[4]
1- Medical Student, Faculty of Medicine, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran
Email: neshat1m@ymail.com; Mobile: 09184413473
2- Associate Professor of Anatomy, Faculty of Medicine, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran
3- Assistant Professor of Epidemiology, Faculty of Medicine, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran
4- Assistant professor of Statistics, Faculty of Medicine, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran

Abstract
Teaching is the process of transmission material by the teacher to the student based on the systematic and objective and specified program. Determine the effectiveness of teaching is the access level of professor to educational goals. Therefore, the aim of this study is defined under the factors related to the effectiveness of teaching according to comments of medical sciences students of Kurdistan University in the year 92-93.
Materials and construction: The study is a cross-sectional study that in the spring and summer of 93 was performance on 442 of Medical Sciences students of Kurdistan University that were choose randomly. Data collection tools were a questionnaire with 17 variables that included of demographic data and the most important factors related to effectiveness of teaching. In 5 domains that included of: Teaching Methods, Scholarships, methods of evaluation, Ability to communicate and Transfer content and individual characteristics. Descriptive purposes or Descriptive Statistics like mean and standard deviation and analytical purposes was tasted by, t-test, one way ANOVA, PEARSON Solidarity and SPSS22 Software.
Findings: The results of this study showed that from the perspective of the students in the area of teaching methods; Allocate appropriate time with 61.5%, in the field of scholarship; Master's degree with 58.5%, in the field of communication and transfer of contents; Understandable language teaching and Official Languages with 64.7%, in the field of personal characteristics; Lack of cultural discrimination gender and science with 62% and the field of the assessment; Match the questions with the course content with 61.9% had most important.
Conclusions: According to results of this study were more focused on the importance of individual characteristics in effectiveness of professor teaching that It shows Selection of university teachers should be based on having the required features for effective teaching. Also, using appropriate teaching methods, Strengthening personal character and Scholarships can be helped to improve the effectiveness of teaching and finally improve the quality of education.
Keywords: Teaching effectiveness, Personal Characteristics, Teaching methods, Students

[Downloaded from zanko.muk.ac.ir on 2026-11-09]